

Nghe nh v y, m t th i đ c Ph t thành Xá V , v n K Th C p Cô Đ c. B y gi các T Kheo sau khi th o lu n th y đ u hi u rõ ít có th c m c. Lúc y có nh ng ng i ngo i đ o đ h c sau khi đi quanh qu n bên ngoài bèn đ n ch các T Kheo; r i h cùng các T Kheo h i thăm nhau khi đã g p m t. Sau khi chào h i h ng i qua m t bên. Khi nh ng ng i ngo i đ o đ h c này ng i sang m t bên r i, h m i nói v i các T kheo r ng: ch hi n, Sa môn Cù Đàm n i trí tu mà nói v đ c, n i trí tu mà nói v s c, th u n. Ch hi n, chúng tôi cũng n i trí tu đó đ nó v s c, th u n. v y có gì sai bi t? có gì th p h n? Có gì b ng nhau? Nh th Sa môn Cù Đàm và chúng tôi đ u có trí tu .

B y gi các T kheo nghe nh ng ng i ngo i đ o đ h c này nói nh v y thì không đ ng ý và cũng ch ng coi th ng; v i s không đ ng ý và không coi th ng này, các T Kheo bèn r i ch ng i mà đi; (h nghĩ r ng) hôm nay ta nghe đ c l i này, ph i đ n h i Th Tôn m i thông su t đ c nghĩa đó. Các v này li n đ i n ch c a Th Tôn. Sau khi đ nh l Đ c Th Tôn r i, ch T Kheo ng i qua m t bên; h h ng v Đ c Th Tôn và trình bày h t s lu n cùng v i ng i ngo i đ o đ h c nh th . Sau khi trình bày v i Đ c Th Tôn nh v y r i; Đ c Th Tôn m i b o các T Kheo r ng: Đây các T Kheo, lúc y các ông nên h i nh ng ng i ngo i đ o đ h c nh th này: Th nào là mùi v c a đ c? th nào là tan rã? th nào là x ly? Th nào là mùi v c a s c? th nào là tan rã? th nào là x ly? Th nào là mùi v c a th ? th nào là tan rã? th nào là x ly? T Kheo các ông nên đáp b ng cách đó. Nh ng ng i ngo i đ o đ h c kia nghe h i nh th r i, th y đ u nhìn nhau, t v nh mu n tranh lu n, tâm đã kh i sân nhu , h n nhu bèn t ra im l ng không vui, chân tay mình m y lúc l c, s c m t thay đ i không th tr l i; lúc y h âm th m r i kh i ch ng i.

Vì sao v y? Ta không th y ch thiên, th gian, ma ph m, sa môn, bà la môn, thiên chúng và loài ng i nào nghe đ i u ta nói và h hi u rõ nghĩa đó gi ng nh ta. Ngo i tr đ t c a Nh lai, n u h nghe đ c nghĩa này, nhân đây mà hi u đ c r ng th nào là mùi v c a đ c.

Nghĩa là nhân n i năm đ c, ho c phát sinh tham mu n, ho c phát sinh vui v ; nh th g i là mùi v c a đ c. Trong mùi v c a đ c có nhi u s tan rã. Th nào là s tan rã c a đ c? Nh ng i th gian, ho c dùng ngh nghi p đ t nu i thân m ng, ho c làm ru ng n ng, mua bán, ho c đ c sách, h c toán, h c s , ho c h c làm th , ho c h c làm nhà lãnh đ o cao c p, ho c làm th y giáo, ho c đ c tuy n m đi thi làm quan mà b kh vì rét bu t nóng b c, ráng ch u đói khát, b mu i nh ng, ru i r p c n đ t...ng i đó ch u đ ng đ i u này vì c u ti n tài; vì nh ng ng i th gian đó mong mu n nh th , nên làm nh th và tuân hành nh th .

Khi người kia đã làm như thế rồi mà không được tài vật, bèn đau khổ bất an, khóc lóc tìm kiếm đánh, rồi ngu si nói như thế này: ta vì ngu si nên làm mà không có kết quả, người khác chẳng mong cầu, siêng năng mà làm họ liền được kết quả.

Nhưng người được kết quả thì nên cõa bèn gìn giữ, cất dấu kỹ tài vật đó. (hễ nghĩ) Tài sản này là của ta, nay ta chẳng được vua đoạt, chẳng được bọn trộm cướp, chẳng được bọn thiêu cháy, chẳng được bọn hỏa hoạn, chẳng đem ra làm lợi cho mình. Người kia gìn giữ tiền tài như thế, nhưng nếu vua cướp đoạt, bọn trộm cướp lấy, lửa thiêu hoặc hỏa hoạn, đem ra làm lợi mà lợi mất rồi; họ buồn rầu không yên, khóc lóc tìm kiếm đánh; chẳng tăng thêm ngu si. Lại nữa, người thế gian kia có thể đã mãi mê thích, rồi đau xót vì sự mất mát tan rã này, nay hiểu thân là khổ uẩn. Bởi vì nhân duyên, vì duyên duyên, vì sự tăng trưởng của đức vậy. Đây chính là đức làm nhân duyên.

Tất cả chúng sinh đều nương nhờ nhân duyên, duyên duyên và sự tăng trưởng của đức. Vì nhân duyên cho nên mẹ xích mích với con, con xích mích với mẹ, cha xích mích với con, con xích mích với cha, anh xích mích với em, em xích mích với anh; họ đấu tranh nhau. Mẹ nói con sai, con nói mẹ sai, con nói cha sai, cha nói con sai, anh nói em sai, em nói anh sai; huống gì người khác. Đây là hiện tình của khổ uẩn; vì nhân duyên, vì duyên duyên, vì tăng trưởng của đức vậy.

Chúng sinh cõi này vì nhân duyên, vì duyên duyên, vì tăng trưởng của đức mà vua xích mích cùng vua, Bà la môn xích mích cùng Bà la môn, cư sĩ xích mích cùng cư sĩ, kẻ thì xích mích cùng thợ y...thợ y đấu tranh đấu nhau. Mẹ và người làm mẹ lo ngại đức của họ đấu tranh nhau; họ cầm dùi tay, họ cầm dùi đá, họ cầm dùi dao, họ cầm dùi binh khí; rồi ở trong kho nên có các kẻ nên có các sự chết. Đây là hiện tình của khổ uẩn. Vì nhân duyên, vì duyên duyên, vì tăng trưởng của đức vậy.

Chúng sinh cõi này vì nhân duyên, duyên duyên, tăng trưởng của đức nên mẹ cầm áo giáp cầm cung tên, họ cầm đao đâm chém dao sắc bén, xúm lại đấu chí nhau. Nhưng kẻ khác thì ở trong quân trận, họ cầm dùi voi đấu chí, họ cầm dùi ngựa đấu chí, họ cầm dùi xe, họ cầm dùi bộ binh, họ cầm dùi nhân, họ cầm dùi sĩ phu... ở trong trận chí có các kẻ nên có các sự chết. Đây là hiện tình của khổ uẩn. Vì nhân duyên, vì duyên duyên, vì tăng trưởng của đức vậy.

Chúng sinh trong cõi này vì nhân duyên cho nên tăng trưởng của đức mà mẹ cầm áo giáp cho nên cầm đao sắc bén nên thành cao vì muốn chinh phục nó. Kẻ ở trong thành đó họ cầm tù vò, họ cầm đánh trống, họ cầm tiếng la hét, họ cầm dùi vó, họ cầm dùi kích, họ cầm dùi búa, họ cầm dùi bánh xe răng cưa, họ cầm dùi cung tên bắn nhau, họ cầm ném đá loạng xoạng, họ cầm dùi nỏ

bàn, hoặc dùng ngón cái ng sâu vào kẽ khác...Chúng sinh mê cỡi nầy vì nhân dục, vì duyên dục, vì tăng trưởng ng dục mà đởn chổ vớ ng thành làng xóm, hoặc đào tồ ng phá vách, hoặc trổ m đở vớ t ngổ i khác, hoặc cợ t đở t đở ng đi cợ a ngổ i khác, hoặc phá thành phá thôn giổ t mợ i ngổ i. Hoặc kợ đó có chổ c vớ quy n hành, tợ ra hành vi gây đau khổ : hoặc cợ t đở u, hoặc chổ t chân tay ngổ i khác, hoặc cợ t lợ tại ngổ i, hoặc cợ t mũi ngổ i, hoặc cợ t tại mũi ngổ i, hoặc cợ t búi tóc, hoặc cợ t tóc, hoặc cợ t búi tóc và tóc, hoặc bợ t vào khám, hoặc giổ t phanh thây, hoặc lợ cát đá đè lên, hoặc lợ cợ đè lên, hoặc bợ ngổ i vào trong miổ ng con lợ a sợ t, hoặc trong miổ ng con sợ t bợ ng sợ t, hoặc đở trong chảo đở ng, hoặc trong chảo sợ t, hoặc cợ t thân ngổ i ra tợ ng mợ nh, hoặc dùng vớ t sợ t đâm chổ t ngổ i, hoặc bợ ngổ i nợ m trên giổ ng sợ t nóng dùng đở u nóng rợ i lên, hoặc bợ vào trong cợ i dùng chày sợ t đâm ngổ i, hoặc đở cho trùng cợ n, hoặc đánh đở p ngổ i, hoặc dùng mợ i cách, cho đở n thợ đo n dùng dao bêu đở u. Đây là hiổ n tình khợ uổ n cợ a thân; vì nhân dục cho đở n tăng trợ ng đở c vợ y.

Chúng sinh mê cỡi nầy vì nhân dục cho đở n tăng trợ ng đở c nên tợ ra sợ khợ cợ a thân, sợ khợ cợ a miổ ng và ý; lúc khác thì gợ p phợ i nợ n khợ vợ bợ nh: nợ mợ trên giổ ng, nợ mợ trên ghợ hoặc nợ m trong bóng tợ i; thân vợ n chổ u sợ đau khổ cùng cợ c nào vui, sinh mợ ng muổ n đở t lợa; đó là khợ hành cợ a thân , khợ hành cợ a khợ u ý. Ngổ i kia khi hợ t đở i, hành nghiổ p vợ n còn; giổ ng nhợ trợ i đã hoàng hôn, mợ t trợ i vợ a ra khợ i núi, nhợ ng trong chổ núi đó bóng núi kia chợ y ngổ i cợ xuổ ng phía đợ i; nhợ thợ là khợ hành cợ a thân, khợ hành cợ a khợ u, khợ hành cợ a ý. Ngổ i ta khi mợ ng chung mà còn hành nghiổ p lợi kéo, thì khợ i nghĩ nhợ vợ y: vì khợ hành cợ a thân, khợ hành cợ a khợ u ý nợ y mà ta bợ đợ y xuổ ng chợ thợ p; vì không làm đúng vì không tợ phợ c và ta làm quá nhiổ u đở u ác; nghĩa là chợ chuyên làm viợ c ác, viợ c tham lam và viợ c hung bợ o, không làm các viợ c phợ c, không làm các viợ c thiổ n, cũng không tợ nên viợ c qui hợ ng; ta tợ rợ i vào nợ o đó. Nhợ vợ y liổ n có sợ lo âu; đã có sợ lo âu rợ t cuợ c là bợ t thiổ n, và chợ thợ sanh cũng bợ t thiổ n. Đây là hiổ n tình cợ a khợ uổ n. Vì nhân dục cho đở n tăng trợ ng đở c vợ y.

Chúng sinh vì nhân dục cho đở n tăng trợ ng đở c tợ ra khợ hành cợ a thân khợ hành cợ a khợ u ý. Ngổ i kia đã tợ ra khợ hành cợ a thân cho đở n khợ hành cợ a ý; nợ nợ nhân đó duyên đó khi thân hoặc mợ ng chung sanh vào cợ i đợ a ngợ c cợ i ác. Đây là khợ uổ n cợ a thân. Vì nhân dục cho đở n vì tăng trợ ng đở c vợ y. đó cũng là sợ tan rợ cợ a đở c.

Thợ nào là sợ xợ ly đở c? Hoặc có ngổ i đở i vợ i đở c có sợ mong cợ u, nên đở t sợ mong cợ u, nên vớ t qua lòng mong cợ u đó; xợ ly lòng ham muổ n đó gợ i là xợ ly đở c. Này các Sa môn Bà la môn, nhợ thợ là mùi vợ cợ a đở c. tợ trong tính đở c có sợ tan rợa; không biổ t nhợ thợ tợ xợ ly, ngổ i kia đâu có thợ tợ đở t đở c và lợ i có thợ khiổ n ngổ i khác đở t đở c đợ c; nhợ hợ cùng sợ ng và cùng câu hợ u vợ i chúng làm sao có thợ đở t nó? Viợ c này không nhợ thợ, này Sa môn, Bà la môn, mùi vợ cợ a đở c là nhợ thợ; nhợ ng hiổ u đợ c nó là tan rợa, có thợ xợ ly và nhợ n ra đợ c sợ nhợ thợ t; sau đó tợ mình có thợ đở t đở c cũng khiổ n ngổ i khác đở t nó. Nhợ hợ cùng sợ ng và cùng câu hợ u vợ i đở c mà có thợ đở t nó; viợ c này đúng nhợ thợ.

Thế nào gọi là sự x lý sự c? Nghĩa là người sự c pháp có sự ham muốn, nên dặt sự tham muốn đó, vượt qua tất cả sự tham muốn đó để từ bỏ sự c pháp này. Nay các Sa môn, Bà la môn, như thế là mùi vị của sự c pháp chưa đúng sự tan rã; nếu không x lý thì sự không biết được lý như thế. Thế nào không từ mình dặt bỏ sự c, liệu có thể khi nào ngi khác dặt bỏ sự c? Hơn nữa ngi ta từ chối trong sự c làm sao có thể dặt nó được? Sự tình này không phải như thế; nay các sa môn, bà la môn, đến với mùi vị sự c như thế mà biết được sự tan rã, sự x lý, biết được như thế; ngi kia có thể từ mình dặt bỏ sự c, cũng khi nào ngi khác dặt bỏ nó; đây chính là chỗ như sự từ, có thể dặt bỏ sự c được

Thế nào là mùi vị của thế uôn? Thế Kheo người dặt giãi thoát này, cho đến từ từ thiến chánh thế; khi từ từ điếm này rồi thì không từ mình hoai mọt cũng không hoai mọt (trừ tâm) của ngi khác. Đã vô hoai rồi trong đây liền được an lạc. Vì sao vậy? Ta nói không có tâm sân giãi thì được được lạc thế. Đây là mùi vị của thế uôn.

Thế nào gọi là sự tan rã của thế? Nghĩa là cảm thế vốn vô thường, khổ và vô ngã. Đây là tính tan rã của cảm thế.

Thế nào gọi là sự x lý thế uôn? Nghĩa là cảm giác tham muốn, dặt sự tham muốn đó, vượt qua sự tham muốn đó. Đây là sự x lý thế uôn.

Nếu Sa môn, Bà la môn đến với mùi vị thế uôn như thế mà không biết tính tan rã, không biết x lý thì không biết được lý như thế. Ngi kia không có thể từ mình dặt bỏ làm sao có thể dặt bỏ cảm thế cho ngi khác? Hơn nữa họ cùng từ chối trong tính hoai của thế? Sự việc này không phải như thế. Nay các Sa môn, Bà la môn, đến với mùi vị thế uôn như thế, biết được sự tan rã, sự x lý này thì biết được lý như thế. Ngi kia có thể từ mình dặt từ được thế, cũng khi nào ngi khác dặt từ nó. Dù từ chối với thế uôn mà vốn có thể dặt từ nó; việc này đúng như vậy.

Phật nói như thế, chỗ Thế Kheo nghe Đức Thế Tôn dạy rồi, hoan hỷ tiếp nhận.

Viết bởi: **Thích nữ Tịnh Quang** (Theo Hán dịch: Tên dịch giả thế tục)